

Fredericia, den 9. juni 2026

Høringssvar til: "Bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2026"

1 Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "Bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2026"/ "Høring over ændring af konditionalitetsbekendtgørelsen vedr. undtagelse af udtagne arealer fra GLM 6-kravet om jorddække", jeres j.nr. 2026-13590, link:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/71181>

2 Bemærkninger

2.1 Bemærkninger vedr. social konditionalitet

Generelt må det fastslås, at der bør indføres en lempelig sanktionering ved overtrædelse af social konditionalitet, særligt henset til, at flere tilskudsordninger er omfattet, og at der kan blive tale om "dobbelt sanktionering".

Bæredygtigt Landbrug finder det grundlæggende problematisk, at regler om arbejdsmarked og arbejdsgiverforpligtelser kobles direkte til udbetaling af landbrugsstøtte.

Landbrugere over en bred kam er naturligvis indforståede med at overholde regler for udbetaling af landbrugsstøtte, men dansk landbrug oplever år for år en skærpelse af kravene for at modtage landbrugsstøtte. Det skaber øget kompleksitet og usikkerhed for den enkelte bedrift. På den baggrund bør der udvises tilbageholdenhed med at udvide kravene, der kan påvirke støtten, særligt når der er tale om regler, som allerede håndhæves gennem andre myndighedssystemer.

2.2 Bemærkninger vedr. undtagelse af udtagne arealer fra GLM 6-kravet

Bæredygtigt Landbrug anerkender det som et positivt skridt, at der med den foreslåede ændring indføres en undtagelse til jorddækkekravet i bekendtgørelsens § 9, stk. 1, nr. 5. Enhver bevægelse i retning af større fleksibilitet og en mere praksisnær regulering for erhvervet er som udgangspunkt positivt.

Den foreslåede lempelse kan imidlertid ikke vurderes isoleret. Efter det foreliggende udkast synes undtagelsen i praksis at være betinget af, at landbrugeren samtidig indgår en særskilt nationalt eller EU-finansieret aftale. Dette giver anledning til betydelige betænkeligheder.

For det første må det fremhæves, at sådanne aftaler ofte fremstår uigennemsigtige i deres konkrete rækkevidde og konsekvenser. Det kan være vanskeligt for den enkelte lodsejer på forhånd at overskue og gennemskue de fremtidige forpligtelser, begrænsninger i rådigheden over arealet samt de eventuelle afledte konsekvenser for driften og økonomien. Der er altså tale om dispositioner, som kan have betydelige konsekvenser langt ud i fremtiden, uden at landbrugeren har et fyldestgørende besluthedsgrundlag.

Bæredygtigt Landbrug finder derfor, at myndighederne bør sikre, at lodsejeren får et klart og fyldestgørende besluthedsgrundlag, før der indgås i sådanne ordninger. Det bør fremgå tydeligt, hvilke forpligtelser der følger med projektet, hvilke begrænsninger der pålægges arealet, og hvilke konsekvenser det kan få for ejendommens værdi og omsættelighed.

De økonomiske konsekvenser bør i den forbindelse tillægges større vægt. Permanente begrænsninger i rådigheden over landbrugsarealer kan have negativ betydning for ejendommens finansiering, omsættelighed og markedsværdi, herunder f.eks. ved salg. Fremtidige købere og långivere vil naturligt være tilbageholdende over for arealer, der er pålagt eller risikerer at blive pålagt usikre eller langvarige restriktioner. Disse forhold bør indgå tydeligt i myndighedernes vurdering af reglernes samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det bør endvidere overvejes, om undtagelsen bør gælde fra det tidspunkt, hvor arealet er omfattet af et bindende tilsagn eller en endelig projektbeslutning, og ikke først når anlægsarbejdet er fysisk påbegyndt på arealet.

2.3 Konklusion

Der opstår dermed et paradoks i reguleringen: På den ene side præsenteres erhvervet for en tilsyneladende lempelse af et eksisterende krav, men på den anden side gøres denne lempelse afhængig af en ny og potentielt vidtgående aftaleretlig binding og regulering.

Den såkaldte "gulerod" mister således sin værdi, når adgangen til lempelsen forudsætter, at landbrugeren accepterer vilkår, som i mange tilfælde ikke kan gennemskues. Overordnet set risikerer ændringen derfor at fremstå mere symbolsk end reel.

3 Afsluttende bemærkninger

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bedes kvittere for modtagelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø anmodes om at sende svar på dette høringsbrev direkte til foreningens juridiske afdeling via jura@blb.dk.

Der henvises i det hele til vores tidligere høringssvar af den 15. november 2024 (bilag 1) jf. jeres j.nr. 24-11-000044, høringssvar af 17. november 2025 (bilag 2) jf. jeres j.nr. 25-11-000042 samt høringssvar af 17. november 2025 (bilag 3) jf. jeres j.nr. 25-11-000037 vedr. vedr. konditionalitet og social konditionalitet.

Med venlig hilsen

Cecilie Koefoed-Hansen

Jurist

Bæredygtigt
Landbrug

Gl. Tårupvej 48

7000 Fredericia

E-mail: jura@blb.dk

Web: www.blb.dk

4 Bilagsoversigt

Bilag 1	Høringssvar - Bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025.
Bilag 2	Høringssvar - Bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2026
Bilag 3	Høringssvar - Bekendtgørelse om supplerende bestemmelser om overholdelse af konditionalitet og social konditionalitet for tilsagn om tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, fastholdelse af vådområder, fremme af bæredygtig skovdrift m.v.

Fredericia, den 15. november 2024

Høringssvar på: "Udkast til ændring af bekendtgørelse om indsatsplaner (indsatsplanbekendtgørelsen)"

1 Indledning, opsummering, konklusion

1.1 Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "*Udkast til bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025*", jeres J.nr. 24-11-000044 (link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69206>).

1.2 Konklusion

Manglende erhvervsøkonomisk konsekvensberegning i relation til indførelse af skærpede GLM 10-krav på nationalt plan.

Der bør maksimalt indføres en lempelig sanktionering af evt. Overtrædelse af ny social konditionalitet, særligt da der kan blive tale om "dobbel straf".

Styrelsen opfordres til at sende vejledning om social konditionalitet i høring samtidigt med bekendtgørelsen.

1.3 Opsummering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) (Fhv. Landbrugsstyrelsen) sendte den 18. oktober 2024 udkast til bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025 i offentlig høring.

Bekendtgørelsen ændrer i bedriftsbegrebet i forhold til den gældende bekendtgørelse om konditionalitet for 2024¹.

Med en udvidelse af bedriftsbegrebet omfattes nu også tilknyttede virksomheder i relation til fysiske eller juridiske personer der søger om tilskud i henhold til de oplyste ordninger.

Der sker udvidelse således, at udover de nuværende GLM-krav, så skal reglerne om social konditionalitet også overholdes i hele kalenderåret.

Sanktionering for manglende overholdelse kan også på baggrund af manglende overholdelse i en af tilskudsmodtager oplyst tilknyttet virksomhed.

4 pct kravet skærpes i ny GLM 10, idet færre arealer kan indgå til opfyldelse af nyt GLM 10-krav (tidl. GLM 8).

Der indføres mulighed for administrativ sanktionering ved manglende overholdelse af social konditionalitet. Dermed bliver den administrative sanktionering i forhold til landbrugsstøtten sammenkoblet med overholdelse af allerede gældende arbejdsgiverforpligtelser. Tilsyn vil dog fortsat ligge hos andre myndigheder en SGAV, men styrelsen kan sanktionere overtrædelserne administrativt.

¹ Bekendtgørelse nr. 944 af 31. juli 2024 om konditionalitet for 2024.

2 Bemærkninger til ny GLM 10 – Mindsteandel af ikke-produktive arealer

2.1 Ændringer til GLM 8 – ny GLM 10

"Kravet om 4 pct. ikke-produktive arealer og elementer udgår fra GLM 8 og videreføres under et nyt GLM 10. Følgende er ændret ift. det tidligere krav:

- *Småbiotoper og markkrat må højst udgøre op til 20 pct. af en mark (tidl. 50 pct.).*
- *Kun allerede registrerede markkrat kan anvendes til opfyldelse af kravet.*
- *Markbræmmer udgår."*²

Med de skærpede krav og færre muligheder for danske landbrugere til at opfylde kravet om 4 pct. Ikke-produktive arealer og elementer jf. nyt GLM 10-krav, tager Danmark endnu et skridt til at konkurrenceforvride det indre Europæiske marked til skade for dansk landbrug, og dermed dansk økonomi.

Det er både irrationelt og urimeligt overfor et helt erhverv når Staten vanskeliggør en fortsat udvikling af dansk landbrug.

2.2 Økonomiske konsekvenser

I de samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser er ikke medtaget *"de erhvervsøkonomiske konsekvenser, som følger af tilpasningerne af kravet om 4 pct. ikke-produktive arealer og elementer"*³. Udeladelsen er foretaget med henvisning til, at konsekvenserne er en følge *"af den bagvedliggende EU-ret med hensyn til støtteberettigede landbrugsarealer"*⁴.

Til dette bemærkes, at GLM 10-kravet vedr. krav om 4 pct. Ikke-produktive arealer og elementer går videre end minimumskraverne i EU-reguleringen⁵.

De samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser for landbruget må således forventes at blive større end for landbrug i sammenlignende EU-lande.

Der er med udvidelsen i GLM 10 tale om udmøntning af en national politisk aftale, og ikke implementering af EU-retten.

Da der er tale om skærpede nationale krav, er en logisk følge at myndighederne foretager en økonomisk konsekvensberegning for landbrugserhvervet, idet en særlig national skærpelse må formodes at få erhvervsøkonomiske konsekvenser, særligt i relation til en svækket konkurrenceevne.

² Høringsbrev af d. 18. oktober 2024, s. 3.

³ Høringsbrev af d. 18. oktober 2024, s. 8-9.

⁴ Høringsbrev af d. 18. oktober 2024, s. 9.

⁵ Høringsbrev af d. 18. oktober 2024, s. 9.

3 Bemærkninger til social konditionalitet

3.1 Social konditionalitet

Bæredygtigt Landbrug stiller sig generelt uforstående overfor en sammenkobling mellem det danske arbejdsmarked og kravene til landbrugsstøtte.

Landbrug landet over arbejder hver dag på at gøre sit til, at det danske arbejdsmarked fungerer, så der både er økonomisk stabile, og ikke mindst sunde arbejdspladser at møde ind til – særligt når det gælder et sundt arbejdsmiljø.

Landbrugere over en bred kam er også indforstået med at overholde reglerne for udbetaling af landbrugsstøtte, men dansk landbrug oplever år for år en skærpelse af disse krav og som her, en sammenkobling til nye områder, der ikke handler om natur og klima, som ellers har været den politiske trend.

Nu sammenkobles EU-landbrugsstøtten også til socialansvarlighed, et ansvar, som danske landbrugere allerede arbejder for. Man må imidlertid spørge sig selv, hvor stopper det?

Hvor mange ekstra krav skal et dansk landbrug leve op til for at gøre sig fortjent til EU-støtte, en støtte, der vel at bemærke ikke er til for dansk landbrug, men for at beskytte den Europæiske fødevareforsyning imod unfair konkurrence fra lande uden for Europa, der som bekendt ikke skal leve op til same høje (arbejds)miljø.

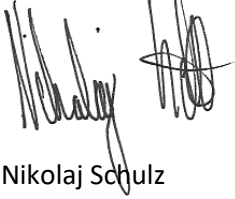
Kort sagt, dansk landbrug bidrager gerne til gode arbejdspladser, men det skal foregå i et samarbejde med de øvrige aktører, ikke som en trussel om pisk fra Staten og EU.

3.2 Kommende vejledning om social konditionalitet

SGAV varsler en kommende vejledning om social konditionalitet og en nærmere beskrivelse af det hertil knyttede sanktionssystem.

Bæredygtigt Landbrug imødeser en snarlig høring af denne vejledning og beder styrelsen informere om høringen direkte.

På vegne af Bæredygtigt Landbrug og med venlig hilsen

Nikolaj Schulz
Chefjurist

Mobil: +45 60 14 12 30

E-mail, JURA: jura@blb.dk

E-mail: nsc@blb.dk

Web: www.blb.dk

Fredericia, den 17. november 2025

Høringssvar til: "Bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2026"

1 Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "Bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2026", jeres j.nr. 25-11-000042, link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/70639>.

2 Bemærkninger

2.1 Bemærkninger vedr. social konditionalitet

Der bør indføres en lempelig sanktionering ved overtrædelse af social konditionalitet, særligt henset til, at flere tilskudsordninger er omfattet, og at der kan blive tale om "dobbelt straf".

Bæredygtigt Landbrug stiller sig generelt uforstående over en sammenkobling mellem det danske arbejdsmarked og kravene til landbrugsstøtte, der som bekendt blev indført med Bekendtgørelsen om konditionalitet 2025.

Landbrugere over en bred kam er også indforstået med at overholde reglerne for udbetaling af landbrugsstøtte, men dansk landbrug oplever år for år en skærpelse af disse krav og som her, en udvidelse af omfattede tilsagnsordninger samtidig med, at sammenkoblingen til arbejdsgiverforpligtelser bibeholdes.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) opfordres til at sende ny vejledning om social konditionalitet i høring samtidigt med bekendtgørelsen.

2.2 Bemærkninger vedr. erhvervsøkonomiske konsekvenser

For der første er der en manglende erhvervsøkonomisk konsekvensberegning for bekendtgørelsesudkastet.

SGAV bedes redegøre for, hvilke tekniske ændringer til bekendtgørelsesudkastet der er foretaget efterfølgende, altså efter at OBR har foretaget sin vurdering.

På hvilket grundlag vurderer SGAV, at ændring af reglerne om sanktionering for manglende overholdelse ikke medfører erhvervsøkonomiske konsekvenser? Bygger styrelsen sin vurdering på data fra den forudgående bekendtgørelsesperiode med social konditionalitet?

2.3 Bemærkninger vedr. supplerende bekendtgørelse

Endvidere bør SGAV redegøre for, hvorfor man har valgt at udarbejde en supplerende bekendtgørelse med liste over hvilke tilskudsordninger der omfattes jf. udkast til bekendtgørelsen § 1, stk. 3. Denne liste kunne være indført direkte i nærværende bekendtgørelse.

2.4 Bemærkninger vedr. konditionalitetssanktionering

SGAV bedes redegøre for, om der i år 2024 og 2025 er pålagt en sanktion til andre end modtageren af tilskud for det areal, hvor overtrædelsen har fundet sted og om der i de tidligere bekendtgørelser for henholdsvis år 2024 og år 2025 har været hjemmel hertil.

Det konstateres, at SGAV selv mener at der "[...] ikke fremgået en mulighed for at sanktionspålægge [...]" i bekendtgørelsen om konditionalitet og social konditionalitet for 2025 § 24 jf. høringsbrevet s. 2.

Det er kritisabelt, at styrelsen nu vil indføre en sanktioneringsmulighed der svækker retsstillingen for den landbruger der overdrages en andens ejendom jf. § 23, stk. 5.

3 Afsluttende bemærkninger

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bedes kvittere for modtagelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø anmodes om at sende svar på dette høringsbrev direkte til foreningens juridiske afdeling via jura@blb.dk.

Der henvises i det hele til vores tidligere høringssvar af den 15. november 2024 (bilag 1) vedr. konditionalitet og social konditionalitet, jf. jeres j.nr. 24-11-000044.

Med venlig hilsen

Oskar V. Møller

Seniorjurist

Bæredygtigt
Landbrug

Gl. Tårupvej 48

7000 Fredericia

E-mail: jura@blb.dk

Web: www.blb.dk

Bilag 1 Høringssvar - bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025.

Fredericia, den 17. november 2025

Høringssvar til: "Bekendtgørelse om supplerende bestemmelser om overholdelse af konditionalitet og social konditionalitet for tilsagn om tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, fastholdelse af vådområder, fremme af bæredygtig skovdrift m.v."

1 Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar til: "Bekendtgørelse om supplerende bestemmelser om overholdelse af konditionalitet og social konditionalitet for tilsagn om tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, fastholdelse af vådområder, fremme af bæredygtig skovdrift m.v.", jeres j.nr. 25-11-000037, link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/70611>.

2 Bemærkninger

2.1 Bemærkninger vedr. social konditionalitet

Med bekendtgørelsesudkastet sker en markant udvidelse af antallet af flerårige tilsagn. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) angiver i høringsbrevet, at tilsagnshaver nu skal efterleve regler om konditionalitet og social konditionalitet og at disse "[...] i vidt omfang erstatter tidligere regler om krydsoverensstemmelse."

Vi bemærker hertil, at reglerne om konditionalitet i vidt omfang erstatter tidligere regler om krydsoverensstemmelse, se dog hertil vores tidligere høringssvar af den 15. november 2024 (bilag 1) vedr. konditionalitet og social konditionalitet, jf. jeres j.nr. 24-11-000044.

Vi bemærker endvidere, at reglerne om konditionalitet og social konditionalitet ikke erstatter tidligere regler om krydsoverensstemmelse for så vidt gælder:

1. Indførelse af regler om social konditionalitet for tilsagn der ikke tidligere har været omfattet og
2. Den udvidet kreds af tilsagn omfattet af reglerne om konditionalitet og social konditionalitet.

Både den udvidelse af tilsagnsemner og sammenkoblingen til arbejdsgiverforpligtelser, finder vi som forening stærk problematisk.

SGAV bedes redegøre nærmere for denne udvidelse og sammenkobling.

2.2 Bemærkninger vedr. forholdet til EU-lovgivningen

SGAV opfordres til at redegøre nærmere for, hvilke regler som udkast til bekendtgørelsen fastsætter som en implementering af EU-retten, og hvilke regler der alene er nationale regler gældende for Danmark.

2.3 Bemærkninger vedr. kompensation for 3 meters bræmmer og naturarealer

Kritisabelt at arealer med 3 meters bræmmer samt naturarealer ikke længere kan blive kompenseret og at tilsagn om tilskud, der omfatter disse elementer, bliver reduceret fra 2026.

2.4 Bemærkninger vedr. erhvervsøkonomiske konsekvenser

Manglende erhvervsøkonomisk konsekvensberegning for bekendtgørelsesudkastet, idet der er tvivl om det datagrundlag som styrelsen har givet til OBR, som på den baggrund har vurderet de erhvervsøkonomiske konsekvenser til mindre end 4 mio. kr.

2.5 Bemærkninger vedr. supplerende bekendtgørelse

Endvidere bør SGAV redegøre for, hvorfor man har valgt at udarbejde en liste over omfattede tilsagnsordninger i udkast til supplerende bekendtgørelse og ikke direkte i den såkaldte konditionalitetsbekendtgørelse for år 2026.

Det er ikke vores opfattelse, at en sådan opdeling bidrager positivt til borgernes forståelse af området og den generelle anvendelse, når reglerne opdeles i flere bekendtgørelser.

2.6 Bemærkninger vedr. udtrædelse af tilsagn

Der indføres en ny forpligtelse til at iagttage reglerne om konditionalitet eller social konditionalitet for tilsagn der allerede er givet, medmindre at tilsagnshaver indgiver erklæring om at udtræde af tilsagnsordningen, og dermed miste fremtidige tilskud. Samtidig skal tilskudshaver respektere tinglyste servitutter på baggrund af tilsagnsordningen.

Det er uklart, om styrelsen mener, at tilsagnshaver kan tilpligtes at tilbagebetale allerede udbetalte tilskud hvis denne udtræder af ordningen og/eller ikke respekterer de tinglyste servitutter. SGAV bør redegøre for, om dette er tilfældet.

SGAV bør redegøre for, hvorfor en forpligtelse til at overholde en tinglyst servitut, der er indgået på baggrund af tilsagnsordningen, ifølge styrelsen skal iagttages, hvis tilsagnshaver lovligt (ved erklæring) udtræder af tilskudsordningen og dermed ikke kompenseres for vilkår fastsat ved tilskudsordningen. Der syntes dermed at bestå en forpligtelse uden kompensation.

3 Bemærkninger vedr. høringsproces

Bæredygtigt Landbrug anmodede om fristforlængelse til indgivelse af høringssvar med den begrundelse, at høringsmaterialet var fejlbehæftet, idet styrelsen oplyser forkert navn på udkast til bekendtgørelsen, medfølgende høringsbrev samt på høringsportalen. Herudover, har høringsdokumenterne ikke samme titel ved download som de er angivet med på høringsportalen.

SGAV har efterfølgende sendt et nyt "tilrettet høringsbrev".

SGAV afslog i afgørelse af den 13. november 2025, at give fristforlængelse.

Høringsmaterialet er fortsat fejlbehæftet.

Det er stærkt kritisabelt og i strid med god forvaltningsskik, at myndigheden sender et fejlbehæftet høringsmateriale i høring, efterfølgende retter i høringsmaterialet undervejs i høringsperioden og samtidig fastholder den oprindelige høringsfrist, med den begrundelse at:

"[...] fejlen i angivelse af bekendtgørelsens officielle titel på høringsportalen og i høringsbrevet, ikke er afgørende for forståelsen af bekendtgørelsens materielle indhold eller for afgivelse af jeres høringssvar."

Dette er en subjektiv vurdering som SGAV giver som begrundelse for sit afslag, og Bæredygtigt Landbrug har under sin anmodning oplyst, at styrelsens fejl har haft reel indvirkning på arbejdet med udarbejdelsen af høringssvaret, særligt henset til, at vi på grund af styrelsens fejl, har været i den tro, at der var tale om en bekendtgørelse om konditionalitet og ikke en supplerende bekendtgørelse.

Man foranlediges til at tro, at styrelsens afslag på fristforlængelse og/eller ny høring, skyldes den omstændighed, at styrelsen har oplyst til Erhvervsstyrelsen, at bekendtgørelsen udstedes d. 21. november 2025, 4 dage efter høringsfristen d. 17. november 2025.

Jeg fristes til at spørge, om SGAV sagligt har tid til at bearbejde indkomne høringssvar på blot 3 dage.

4 Afsluttende bemærkninger

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bedes kvittere for modtagelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø anmodes om at sende svar på dette høringsbrev direkte til foreningens juridiske afdeling via jura@blb.dk.

Der henvises i det hele til vores tidligere høringssvar af den 15. november 2024 (bilag 1) vedr. konditionalitet og social konditionalitet, jf. jeres J.nr. 24-11-000044.

Med venlig hilsen

Oskar V. Møller

Seniorjurist

Bæredygtigt
Landbrug

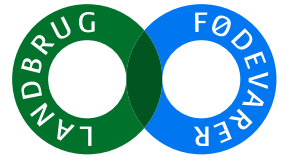
Gl. Tårupvej 48

7000 Fredericia

E-mail: jura@blb.dk

Web: www.blb.dk

Bilag 1 Høringssvar - bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025.

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Meldahlsgade 1
DK 1613 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

Sendt per mail til: baeredygtig-landbrugsproduktion@sgav.dk og kalfre@sgav.dk
Journalnummer: 2026-13590

Høring af konditionalitetsbekendtgørelsen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har sendt konkrete ændringer af konditionalitetsbekendtgørelsen i høring. Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger til høringen:

Ny undtagelse til Jorddækkekravet (GLM 6)

Den væsentligste ændring vedrører en ny undtagelse for jorddækkekravet (GLM 6). Ændringen har også tidligere været i høring i forbindelse med ændring af CAP-planen. Det fremgår af høringsmaterialet, at undtagelsen aktuelt vedrører etableringstilsagn under følgende ordninger:

- Vådområde- og lavbundsprojekter
- Vand- og Klimaprojekter
- Klima-lavbundsprojekter, kvælstofvådområdeprojekter og fosforvådområdeprojekter

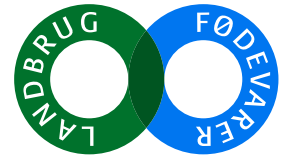
Landbrug & Fødevarer kvitterer for den nye undtagelse, som vil muliggøre etablering af udtagningsprojekter allerede i efteråret uden at påbegyndelsen af projektet medfører overtrædelse af GLM 6.

Landbrug & Fødevarer vil dog gerne supplerende påpege, at det er vigtigt, at bestemmelsen også dækker projekter iværksat af Klimaskovfonden og andre private fonde, minivådområder og arealer, hvor der etableres skov. Det er vigtigt, at det beskrives grundigt i vejledningen, hvornår et projekt er omfattet af undtagelsesbestemmelsen.

Derudover ønskes det, at samme undtagelse gælder for andre typer af anlægsarbejder, som for eksempel dræning, nedgravning af elkabler og arkæologiske undersøgelser.

Økologer grønne per definition

I den nye version af bekendtgørelsen justeres også beskrivelsen af, at certificerede økologers økologisk drevne arealer og arealer under omlægning til økologi anses for at overholde de fleste af GLM-kravene, jf. den seneste forenklingsspakke fra EU. Landbrug & Fødevarer bemærker i den sammenhæng, at det er en stor udfordring, at der p.t. er meget lang sagsbehandlingstid på en anmodning om økologiautorisation. Dette medvirker til uklarhed om, hvorvidt arealerne kan anses for at overholde de pågældende GLM-krav (og dermed de facto er undtaget fra kravene), eller om der konkret skal sikres overholdelse af kravene. Det kan være meget tilfældigt, hvor lang tid der går for den enkelte ansøgning om økologiautorisation. Derfor opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at sagsbehandlingstiden reduceres betydeligt, eller at det alternativt sikres, at undtagelsen gælder fra det øjeblik, der søges om økologiautorisation og bedriften tildeles et autorisationsnummer.

Det nye bedriftsbegreb

Selvom det nye bedriftsbegreb for konditionalitet ikke konkret er i høring, giver høringen af bekendtgørelsen anledning til, at Landbrug & Fødevarer gerne vil påpege nogle konkrete udfordringer og manglende afklaringer vedrørende det nye bedriftsbegreb.

Indledningsvist skal Landbrug & Fødevarer naturligvis bemærke, at det efter vores opfattelse er Kommissionens nye tolkning, der er i direkte modstrid med den afklaring, der kom fra Europa-Kommissionen i forbindelse med indførelsen af styrelsens ekstra kontrol af bagvedliggende ejerforhold (den såkaldte omgåelseskontrol) efter Rigsrevisionens kritik i 2021. Her kontrolleres og sanktioneres der ikke på tværs af CVR-numre, medmindre en bedrift er blevet kunstigt opdelt med det ene formål at skabe en støttefordel. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse fremstår hjemlen til opstramningen ikke entydig, og vi er derfor helt uforstående over for, hvordan Europa-Kommissionen pludselig er kommet til et helt andet resultat.

Konkret savner Landbrug & Fødevarer fortsat en række afklaringer på, hvornår der er tale om gentagne overtrædelser under det nye bedriftsbegreb, og en bekræftelse af, at det nye bedriftsbegreb alene anvendes fremadrettet og derfor i tilfælde af gentagne overtrædelser ikke lægges ned over tidligere overtrædelser i CVR-numre, som nu anses for at være én bedrift. I høringssvarsnotatet i forbindelse med høringen af den opdaterede vejledningstekst om bedriftsbegrebet henviser SGAV til, at sanktionsvejledningen vil blive opdateret. Landbrug & Fødevarer har indtil nu ikke konstateret, at dette er sket.

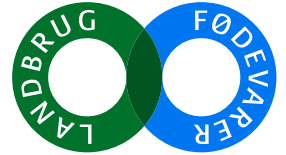
Derudover blev Landbrug & Fødevarer i forbindelse med kontroldagen på Augustenborg Slot i maj opmærksom på, at ikke kun kontrol og sanktioner, men også regeloverholdelse af konditionalitetskrav bliver vurderet på tværs af CVR-numre, hvis tilknyttede bedrifter betragtes som én samlet bedrift efter det nye bedriftsbegreb. Dette er ikke tidligere blevet meldt ud af styrelsen, og det giver udfordringer, blandt andet i forhold til gældende valideringer for undtagelser fra GLM-kravene i Tast-selv. De vil ikke være retvisende, hvis der er tilknyttede bedrifter.

En praksis, hvor regeloverholdelse vurderes på tværs af bedriften uden en tilsvarende tilpasning af vejledning, digitale værktøjer og kontrolgrundlag, vil skabe betydelig retlig usikkerhed og gøre det vanskeligt for landbrugerne at indrette sig efter reglerne. Vi skal derfor anmode styrelsen om at bekræfte, at regelefterlevelse i indeværende støtteår vurderes inden for den enkelte enhed og ikke samlet for bedriften.

Der er et stort behov for kommunikation og en præcis afklaring af, hvad der gælder, samt for at sikre, at vejledningsmateriale og IT-systemer afspejler de gældende regler korrekt. Det skal derudover sikres, at ansøgere, som har indrettet sig i tillid til valideringer i Tast-selv, ikke kommer i klemme.

For det tilfælde, at regelefterlevelsen fremadrettet skal ske på tværs af CVR-numre, er det vigtigt, at det ikke kun gælder i forhold til undtagelsesbestemmelser, men også i forhold til de fordele, som der kan være forbundet med regeloverholdelse på tværs af CVR-numre.

For så vidt angår regeloverholdelse på tværs af CVR-numre, er Landbrug & Fødevarer ved at udarbejde en særskilt uddybende henvendelse til SGAV om dette.

Berigtigelse

Ved kontrollden i Augustenborg, blev det præsenteret af SGAV, at det nu er muligt at berigtige sin ansøgning efter ansøgningsfristen, fx hvis der er anmeldt forkert afgrødekode. Dette er meget relevant i fht. sikring af overholdelsen af afgrøderotationskravet (GLM 7). Derfor opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at proceduren for berigtigelse bliver beskrevet i relevant vejledningsmateriale m.v.

Ønsker om justeringer til 2027

Sidst men ikke mindst vil Landbrug & Fødevarer gerne minde om vores ønsker til justering af GLM-kravene til 2027. Det gælder bl.a. afgrøderotationskravet (GLM 7). Vores ønsker er følgende:

1. Der gives mulighed for, at danske landmænd kan opfylde GLM 7 ved anvendelse af afgrødediversificering.
2. Afgrøderotationskravet forenkles, så 3-årsreglen fjernes.
3. Det skal sikres, at det er muligt at dyrke vårbyg med efterafgrøder mere end 3 år i træk. Hvis ikke dette bliver muligt, vil det give alvorlige udfordringer for landmænd i de vandoplande, der fremadrettet har et kvælstofindsatsbehov. Det gælder ikke mindst i vandoplande, der reguleres helt til det såkaldte braklægningspunkt – som svarer til at dyrke vårbyg med efterafgrøder.

Derudover vil vi gerne have bekræftet, at fireprocentskravet (GLM 10) bliver afskaffet i 2027.

Med venlig hilsen

Maria Skovager Østergaard
Fagchef for EU's landbrugspolitik

EU & Frø

M +45 2724 5627
E mso@lf.dk